

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA
I PRIRODE

10000 Zagreb, Radnička cesta 80
Tel: 01/ 3717 111 fax: 01/ 3717 149

KLASA: UP/I 351-03/15-08/333
URBROJ: 517-06-2-1-1-16-10
Zagreb, 11. ožujka 2016.

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode na temelju članka 84. stavka 1. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, brojevi 80/13, 153/13 i 78/15), članka 27. stavka 1. Zakona o zaštiti prirode („Narodne novine“, broj 80/13) te odredbi članka 5. stavka 3. i članka 27. stavka 3. Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš („Narodne novine“, broj 61/14), na zahtjev tvrtke EKONERG d.o.o. iz Zagreba, Koranska 5, opunomoćenog od nositelja zahvata Orljava – obnovljivi izvori energije d.o.o., I. K. Sakcinskog 3, Sisak, nakon provedenog postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš, donosi

R J E Š E N J E

I. Za namjeravani zahvat, malu hidroelektranu Štajduharov mlin na rijeci Orljavi u Ratkovici, Požeško-slavonska županija, nije potrebno provesti postupak procjene utjecaja na okoliš, uz primjenu sljedećih mjera zaštite okoliša (A) i programa praćenja stanja okoliša (B):

- I.A.1. Građevinske radove planirati u razdoblju malih voda, a visinu pregrade planirati/izvesti sukladno Vodopravnim uvjetima.
- I.A.2. Radove u riječnom koritu izvoditi na način koji ima najmanji utjecaj na vodni režim i zamućenje vodenog stupca rijeke Orljave (nisu dopuštene ni privremene potpune pregradnje vodotoka), i u periodu izvan migracije i mriješta ihtiofaune, odnosno u razdoblju od 1. lipnja do 1. ožujka.
- I.A.3. Na izlazu iz difuzora projektirati zaslon koji usmjerava vodu iz difuzora prema matici rijeke da ispuštena voda ne bi erodirala desnu obalu Orljave nizvodno.
- I.A.4. U sklopu izrade glavnog projekta izraditi projekt riblje staze uz konzultacije stručnjaka hidrologa, ihtiologa i limnologa. Riblju stazu projektirati tako da osigura migraciju riba, a posebno onih vrsta riba koje su neophodne za preživljavanje školjkaša *Unio crassus*.
- I.B.1. Pratiti učinkovitost instaliranog sustava za prolazak riba kroz turbinu i riblju stazu svakih šest mjeseci tijekom prve tri godine rada. Praćenje ne provoditi u razdoblju vrlo visokih voda i poplava. Rezultate i analizu praćenja dostavljati središnjem tijelu državne uprave nadležnom za poslove zaštite prirode na kraju svake godine praćenja, najkasnije mjesec dana od završetka praćenja, uz obaveznu procjenu eventualne potrebe dodatnih mjera zaštite.

II. Za namjeravani zahvat, malu hidroelektranu Štajduharov mlin na rijeci Orljavi u Ratkovici, Požeško-slavonska županija, nije potrebno provesti glavnu ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu.

- III. Ovo rješenje prestaje važiti ako nositelj zahvata, Orljava – obnovljivi izvori energije d.o.o., I. K. Sakcinskog 3, Sisak, u roku od dvije godine od dana izvršnosti rješenja ne podnese zahtjev za izdavanje lokacijske dozvole, odnosno drugog akta sukladno posebnom zakonu.
- IV. Važenje ovog rješenja, na zahtjev nositelja zahvata, Orljava – obnovljivi izvori energije d.o.o., I. K. Sakcinskog 3, Sisak, može se jednom produžiti na još dvije godine uz uvjet da se nisu promijenili uvjeti utvrđeni u skladu sa zakonom i drugi uvjeti u skladu s kojima je izdano rješenje.
- V. Ovo rješenje objavljuje se na internetskim stranicama Ministarstva zaštite okoliša i prirode.

O b r a z l o ž e n j e

Nositelj zahvata, Orljava – obnovljivi izvori energije d.o.o., I. K. Sakcinskog 3, Sisak, putem ovlaštenika EKONERG d.o.o. iz Zagreba, Koranska 5, sukladno odredbama članka 82. Zakona o zaštiti okoliša i članka 25. stavka 1. Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš (u daljnjem tekstu: Uredbe), podnio je 10. studenoga 2015. Ministarstvu zaštite okoliša i prirode (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) zahtjev za provedbu postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš male hidroelektrane Štajduharov mlin na rijeci Orljavi u Ratkovici. Uz zahtjev je priložen Elaborat zaštite okoliša koji je u listopadu 2015. izradio, a u veljači 2016. dopunio ovlaštenik EKONERG d.o.o. iz Zagreba, koji ima suglasnost Ministarstva za izradu dokumentacije za provedbu postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš (KLASA: UP/I 351-02/13-08/91, URBROJ: 517-06-2-2-2-13-3 od 5. studenoga 2013.). Voditeljica izrade Elaborata je Senka Ritz, dipl. ing. biol.

Pravni temelj za vođenje postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš su odredbe članka 78. stavka 1. Zakona o zaštiti okoliša i odredbe članaka 24., 25., 26. i 27. Uredbe. Naime, za zahvate navedene u točki 2.2. *Hidroelektrane* Priloga II. Uredbe, ocjenu o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš provodi Ministarstvo. Postupak ocjene je proveden jer nositelj zahvata planira izgraditi malu hidroelektranu snage 132 kW.

O zahtjevu nositelja zahvata za pokretanjem postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš sukladno članku 7. stavku 2. točki 1. i članku 8. Uredbe o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša („Narodne novine“, broj 64/08), na internetskoj stranici Ministarstva objavljena je Informacija o zahtjevu za provedbu postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš male hidroelektrane Štajduharov mlin na rijeci Orljavi u Ratkovici, Požeško-slavonska županija (KLASA: UP/I 351-03/15-08/333; URBROJ: 517-06-2-1-1-15-2 od 4. prosinca 2015.).

U dostavljenoj dokumentaciji (Elaboratu zaštite okoliša) navedeno je, u bitnom, sljedeće:
U Požeško-slavonskoj županiji na području Grada Pleternice, na rijeci Orljavi, na k.č. 865 k.o. Ratkovića i k.č. 1918/1, 1934 i 1935 k.o. Brodski Drenovac, oko 2,3 km nizvodno od male hidroelektrane (MHE) Lena1, planirana je izgradnja MHE Štajduharov mlin. Izgradnja obuhvaća rekonstrukciju brane kod ulaza u derivacijski kanal, uređenje poprečnog i uzdužnog profila derivacijskih kanala, izgradnju strojarnice za turbinu i generator te izgradnju riblje staze uz desni bok brane. Planirana je izgradnja brane s visinom preljeva 2,91 m, krunom dužine 35 m i na koti 103,2 m n.m. Tijelo brane će biti armiranobetonsko trapeznog profila visine oko 15 m. Dno brane planira se obložiti gabionskim madracima, kojima će se izgraditi i prag brane. Riblja staza će biti širine 2 m, dužine 50 m i nagiba 6,5%. Postrojenje male hidroelektrane bit će smješteno u strojarnici, na lokaciji postojećeg mlina koji više nije u funkciji, u tri nivoa s ulaznim i izlaznim

turbinskim kanalom te automatskim upravljačkim sustavom. Planirana je ugradnja vijčane turbine snage 132 kW s protokom oko 7,3 m³/s i padom od 2,42 m. Hidroelektrana će se na elektroenergetsku mrežu priključiti preko postojeće TS 10(20)/0,4 kV Ratkovića 1.

Ministarstvo je u postupku ocjene dostavilo zahtjev (KLASA: UP/I 351-03/15-08/333; URBROJ: 517-06-2-1-1-15-3 od 4. prosinca 2015.) za mišljenje Upravi za zaštitu prirode Ministarstva, Upravi vodnoga gospodarstva Ministarstva poljoprivrede, Sektoru za energetiku Uprave za energetiku i rudarstvo Ministarstva gospodarstva, Upravnom odjelu za gospodarstvo i graditeljstvo Požeško-slavonske županije i Gradu Pleternici.

Uprava za zaštitu prirode Ministarstva dostavila je mišljenje (KLASA: 612-07/15-59/351; URBROJ: 517-07-1-1-2-16-6 od 21. siječnja 2016.) u kojem navodi da je planirani zahvat prihvatljiv za ekološku mrežu i da nije potrebno provesti postupak procjene utjecaja na okoliš, no da je u smislu zaštite ihtiofaune potrebno propisati mjeru izgradnje riblje staze, uz konzultacije stručnjaka hidrologa, ihtioologa i limnologa, kojom će se osigurati funkcionalna migracija riba, te praćenje učinkovitosti sustava za prolazak riba kroz turbinu i riblju stazu uz obaveznu procjenu potrebe dodatnih mjera zaštite i nastavka praćenja ihtiofaune. Nakon dopune Elaborata ocjenom utjecaja tijekom korištenja zahvata na stanje vodnog tijela, mjerama zaštite i monitoringom sukladno Okvirnoj direktivi o vodama EU (2000/60/EZ), tj. Zakonu o vodama („Narodne novine“, brojevi 153/09, 63/11, 130/11, 53/13 i 14/14) člancima 54. a, b i c te Uredbi o standardu kakvoće voda („Narodne novine“, brojevi 73/13, 151/14 i 78/15), Uprava vodnoga gospodarstva Ministarstva poljoprivrede dostavila je mišljenje (KLASA: 351-03/15-01/368; URBROJ: 525-12/0904-16-4 od 22. veljače 2016.) da za predmetni zahvat s vodnogospodarskog stajališta nije potrebno provesti postupak procjene utjecaja na okoliš. Uprava za energetiku i rudarstvo Ministarstva gospodarstva dostavila je mišljenje (KLASA: 310-02/15-01/201; URBROJ: 526-04-01-02-02/4-15-02 od 23. prosinca 2015.) u kojem navodi da se za zahvat ne očekuje negativan utjecaj na sastavnice okoliša sukladno propisima iz područja energetike. Upravni odjel za gospodarstvo i graditeljstvo Požeško-slavonske županije dostavio je mišljenje (KLASA: 351-03/15-01/25; URBROJ: 2177/1-06-06/12-15-2 od 18. prosinca 2015.) da predmetni zahvat neće imati značajan utjecaj na sastavnice okoliša te da nije potrebno provesti postupak procjene utjecaja na okoliš. Grad Pleternica dostavio je mišljenje (KLASA: 351-01/15-01/5; URBROJ: 2177/07-01-16-2 od 22. siječnja 2016.) da planirani zahvat neće imati negativan utjecaj na okoliš.

U vezi s informacijom o zahtjevu objavljenom na internetskim stranicama Ministarstva, zaprimljene su primjedbe Hrvatskog društva za zaštitu ptica i prirode koje su se, u bitnom, odnosile na nerazmotrene promjene fizikalno-kemijskih karakteristika vode i sastava ihtiofaune te degradaciju prirodnih riječnih dolina izgradnjom hidroelektrane i njihove kumulativne utjecaje, a što se smatra glavnim uzrocima nestanka populacije obične lisanke (*Unio crassus*), cilja očuvanja područja ekološke mreže, zatim, nedostatak: podataka o ekologiji obične lisanke i ihtiofaune koji su ulazni podaci hidrauličkog oblikovanja riblje staze, izračuna za riblju stazu te opisa priključenja objekta na sustav prijenosa i distribucije električne energije. Uz to, primjedbe su se odnosile na to da u Elaboratu nisu opisani mogući značajni utjecaji zahvata na ekološku mrežu s osvrtom na moguće kumulativne utjecaje svih hidroelektrana koje se grade i koje su planirane na rijeci Orpljavi u odnosu na ekološku mrežu te da nedostaje opis obilježja utjecaja, da nedostaju podaci na temelju kojih je zaključeno da neće doći do promjene stanja vodnog tijela, da nisu razmotreni utjecaj brane na prekid longitudinalne povezanosti (toka rijeke), moguće promjene u režimu tečenja i oscilacije u vodostaju rijeke, a time i na moguće promjene u okolišu rijeke, u uvjetima u staništu i fauni bentičkih vodenih organizama, te da je, budući da stručnom podlogom nije dokazano da izgradnjom i radom predmetne hidroelektrane neće doći do značajnih negativnih utjecaja na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja očuvanja značajnog za vrste i stanišne tipove HR2001385 Orpljava, potrebno provesti postupak procjene utjecaja na okoliš i glavnu ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu.

Najveći dio primjedbi i prijedloga zainteresirane javnosti podudara se s primjedbama nadležnih tijela koja su sudjelovala u ovom postupku te je sukladno njima Elaborat zaštite okoliša dopunjen i propisane su mjere zaštite okoliša i program praćenja stanja okoliša kako je navedeno u točki I. izreke ovog rješenja.

Dio primjedbi je ocijenjen kao neutemeljen s obzirom da su u Elaboratu zaštite okoliša objavljenom na stranicama Ministarstva razmotreni utjecaji zahvata na ekološku mrežu, s osvrtom na moguće kumulativne utjecaje hidroelektrana koje se grade i koje su planirane na rijeci Orljavi u odnosu na ekološku mrežu, te opis obilježja utjecaja.

Razlozi zbog kojih nije potrebno provesti postupak procjene utjecaja na okoliš su sljedeći:

Tijekom pripreme i za vrijeme građevinskih radova mogući su lokalizirani i privremeni izravni utjecaji na području postojeće brane, derivacijskog kanala i objekta strojarnice te se stoga ne očekuje značajan negativan utjecaj na stanje voda rijeke Orljave. Da bi se dodatno izbjegli potencijalni negativni utjecaji u fazi planiranja i građevinskih radova, gradilište će se organizirati sukladno pravilima struke, a strojevi i oprema skladištiti izvan područja zahvata. Uz to, zahvat će se planirati u razdoblju malih voda i u plan izgradnje će se uključiti način izvođenja radova u riječnom koritu koji imaju najmanje utjecaja na vodni režim i na zamućenje vode, pri čemu nisu dopuštene ni privremene potpune pregradnje vodotoka. Smanjenje zamućenja vode može se postići privremenom djelomičnom pregradnjom i isušivanjem korita do polovice širine vodotoka prilikom izgradnje dovodnog i odvodnog kanala. Takav način izvođenja radova imat će manji utjecaj na zamućenje vode u odnosu na zamućenje koje bi stvarali radovi u vodi, bilo da je mehanizacija na obali ili na pontonskom nosaču na vodi. Rekonstrukcijom brane koja je i prije utjecala na hidromorfološko stanje vodotoka na lokaciji i izgradnjom uspora nakon brane ne uvjetuju se značajne promjene s obzirom na količinu i dinamiku vodenog toka. Hidrološki uvjeti na lokaciji se neće značajno promijeniti te će se osigurati stalan ekološki prihvatljiv protok Orljave od 0,51 m³/s. Pri malom protoku Orljave pri kojem nema prelijevanja vode preko brane, dotok vode u područje ispod brane osigurat će se vodom iz derivacijskog kanala kojom će se ispuniti korito neposredno ispod brane te neće doći do zastoja vode i povećane eutrofikacije, a time ni do promjena stanja vodnog tijela, dok će se nizvodna migracija vodenih organizama kroz turbinu omogućiti korištenjem vijčane turbine u obliku Arhimedovog vijka. Cjelovitost toka rijeke Orljave i uzvodna migracija vodenih organizama bit će omogućene izgradnjom riblje staze čime će se smanjiti potencijalni negativan utjecaj zahvata na biološku raznolikost Orljave.

Korištenjem hidroelektrane neće se promijeniti trenutna širina i dubina korita ni struktura obalnog pojasa, osim na lokaciji brane gdje će doći do rekonstrukcije, a redovitim održavanjem korita ispred brane smanjit će se potencijalni utjecaj na strukturu i sediment. Voda koja će se koristiti za dobivanje hidropotencijala vraćat će se u prirodni tok rijeke bez onečišćenja te se osnovni fizikalno-kemijski i kemijski elementi koji prate biološke elemente za ocjenu stanja kakvoće vodnog tijela neće značajno promijeniti korištenjem zahvata. S obzirom na navedeno, zaključeno je da su potencijalni utjecaji zahvata prostorno i vremenski ograničeni te u tom smislu prihvatljivi za okoliš. Budući da je zahvat planiran na lokaciji postojeće mlinice, ne očekuje se negativan utjecaj na kopnena staništa pa time ni na kopnenu floru i faunu karakterističnu za predmetno područje.

Planirana MHE Štajduharov mlin je jedna od četiri lokacije MHE na rijeci Orljavi (od grada Pleternice do utoka u rijeku Savu) koje su kroz povijest koristile njezin hidropotencijal. Osim MHE Štajduharov mlin, oko 12,3 km uzvodno nalazi se MHE Pleternica u samom centru grada, oko 2,3 km uzvodno planirana je MHE Lena1, a oko 2 km nizvodno planirana je MHE Orljava 8. Sve planirane male hidroelektrane podrazumijevaju rekonstrukciju postojećih pregrada (brana u vodotoku za potrebe nekadašnjih mlinica) za proizvodnju električne energije iz hidropotencijala. Rekonstrukcijom brane i strojarnice na svakoj pojedinoj lokaciji revitalizirat će se postojeći objekti. Također, revitalizacija na navedenim lokacijama podrazumijeva rekonstrukciju postojećih pregrada u toku Orljave bez podizanja kote uz osiguravanje ekološki prihvatljivog protoka te izgradnju ribljih

staza. Ne planiraju se graditi nove brane niti akumulacije. Budući da je trenutna procjena ekološkog stanja vodnog tijela DSRN130001 - rijeka Orjava (od grada Pleternice do utoka u rijeku Savu) „umjereno“, izvođenjem zahvata neće se promijeniti stanje vodnog tijela prema Uredbi o standardu kakvoće voda i Planu upravljanja vodnim područjima za razdoblje 2013. – 2015. Iako će na branama biti ostvaren uspor vode, ne očekuje se značajan kumulativan utjecaj na rijeku Orjavu. S obzirom da su planirane hidroelektrane malih instaliranih snaga na rekonstruiranim objektima, održat će se cjelovitost vodenog toka i omogućiti najmanji potencijalni utjecaj na hidromorfološko stanje vodotoka te na fizikalno-kemijske i biološke pokazatelje kakvoće voda kako je to bilo za vrijeme korištenja mlinica.

Lokacija zahvata se ne nalazi na području zaštićenom temeljem Zakona o zaštiti prirode. Prema Uredbi o ekološkoj mreži („Narodne novine“, brojevi 124/13 i 105/15) zahvat je planiran unutar ekološke mreže, unutar područja očuvanja značajnog za vrste i stanišne tipove HR2001385 Orjava. S obzirom na korištenje vijčane turbine i predviđenu izgradnju riblje staze, Prethodnom ocjenom prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu isključena je mogućnost značajnih negativnih utjecaja na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže te je zaključeno da je zahvat prihvatljiv za ekološku mrežu.

Potencijalni negativni utjecaji zahvata ocijenjeni su kao minimalni i ograničeni na usko područje lokacije zahvata te se mogu izbjeći pridržavanjem propisanih mjera zaštite okoliša, propisa iz područja zaštite okoliša, prirode i voda i izgradnjom u skladu s projektnom dokumentacijom i uvjetima nadležnih tijela izdanim prilikom ishoda akta za građenje prema posebnom propisu.

Točka I. ovog rješenja temelji se na tome da je Ministarstvo sukladno članku 78. stavku 2. i članku 90. stavku 6. Zakona o zaštiti okoliša, te članku 24. stavku 1. i članku 27. stavcima 1. i 3. Uredbe ocijenilo, na temelju dostavljene dokumentacije i mišljenja nadležnih tijela, a prema kriterijima iz Priloga V. Uredbe, da planirani zahvat neće imati značajan negativan utjecaj na okoliš, uz mjere i program praćenja stanja okoliša propisane u točki I. izreke ovog rješenja, te stoga nije potrebno provesti postupak procjene utjecaja na okoliš.

Točka II. ovog rješenja temelji se na tome da je Ministarstvo sukladno odredbama članka 90. stavka 3. Zakona o zaštiti okoliša i članka 30. stavka 9. Zakona o zaštiti prirode u okviru postupka ocjene o potrebi procjene provelo prethodnu ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu te isključilo mogućnost značajnijeg utjecaja na ekološku mrežu i stoga nije potrebno provesti glavnu ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu.

Točka III. ovoga rješenja, rok važenja rješenja, propisana je u skladu s člankom 92. stavkom 3. Zakona o zaštiti okoliša.

Točka IV. ovoga rješenja, mogućnost produljenja važenja rješenja, propisana je u skladu s člankom 92. stavkom 4. Zakona o zaštiti okoliša.

Točka V. ovog rješenja o obvezi objave rješenja na internetskim stranicama Ministarstva, utvrđena je na temelju članka 91. stavka 2. Zakona o zaštiti okoliša.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Ovo rješenje je izvršno u upravnom postupku i protiv njega se ne može izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor. Upravni spor pokreće se tužbom Upravnom sudu u Osijeku, Ante Starčevića 7, u roku 30 dana od dana dostave ovog rješenja. Tužba se predaje navedenom upravnom sudu neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom, odnosno dostavlja elektronički.

Upravna pristojba na zahtjev i ovo rješenje naplaćena je državnim biljezima u iznosu od 70,00 kuna prema Tar. br. 1. i 2. Zakona o upravnim pristojbama („Narodne novine“, br. 8/96, 77/96, 131/97, 68/98, 66/99, 145/99, 116/00, 163/03, 17/04, 110/04, 141/04, 150/05, 153/05, 129/06, 117/07, 25/08, 60/08, 20/10, 69/10, 126/11, 112/12, 19/13, 80/13, 40/14, 69/14, 87/14, 94/14).

DOSTAVITI:

1. Orljava – obnovljivi izvori energije d.o.o., I. K. Sakcinskog 3, Sisak **(R, s povratnicom)**

NA ZNANJE:

1. Požeško-slavonska županija, Upravni odjel za gospodarstvo i graditeljstvo, Županijska 7, Požega